

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1902. Andra Kammaren. N:o 43.

Tisdagen den 6 maj.

Kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Sammanträdet leddes af herr vice talmannen.

§ 1.

Herr vice talmannen tillkännagaf, att kammarens talman grefve *R. De la Gardie* anmält, att han af opasslighet vore förhindrad att bevista dagens sammanträde.

§ 2.

Justerades protokollet för den 29 nästlidne april.

§ 3.

Sedan Riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt de i *Gemensamma omröstningar.* statsutskottets memorial n:is 63 och 64, bevillningsutskottets memorial n:o 31 samt statsutskottets memorial n:is 65 och 67 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, deri kamrarne fattat stridiga beslut, samt bestämdt blifvit, att omröstningar öfver de olika besluten denna dag skulle ega rum, så anställes nu berörda omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nemligen:

1:sta omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 63, punkt 1).

Den, som i likhet med Andra Kammaren vill, att Riksdagen i anledning af Kongl. Maj:ts framställning i ämnet och under förut-sättning, att behålla afkastningen af ej mindre den staten tillhöriga,

Andra Kammarens Prot. 1902. N:o 43.

I

Gemensamma omröstningar. till Alnarps landbruksinstitut anvisade fasta egendom än äfven den vid institutet inrättade hofbeslagsskolan tillika med elevernas vid institutet och lärlingarnas vid den till egendomen förlagda landbruksskolan afgifter och hyresbidrag varda till statsverket redovisade, må

(Forts.)

a) med godkännande ej mindre af följande

Stat

för landbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp:

	Löner	Tjenstgöringspenningar	Summa	
Aflöning:				
1 rektor	— —	— —	2,000	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kr., efter tio år med ytterligare 500 kr. och efter femton år med ytterligare 500 kr.
1 lektor	2,000	1,000	3,000	
6 lektorer	12,000	6,000	18,000	
Extra lärare, arfvoden ...	— —	— —	11,700	
1 bibliotekarie	— —	— —	300	
Aflöning summa kronor	— —	— —	35,000	
Till betäckande af möjligen uppkommande förlust å mejerirörelsen ...	— —	— —	5,000	
Till institutets öfriga utgifter	— —	— —	25,000	
Summa kronor	— —	— —	65,000	

Anm. Rektor och öfriga lektorer åtnjuta jemväl fri bostad.

än äfven af de i statsrådsprotokollet för jordbruksärenden den 11 januari 1902 angifna vilkor och förbehåll för åtnjutande af de i berörda stat upptagna löneförmåner,

höja det under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar» uppförda anslag till landbruksinstitutet vid Alnarp från 29,400 kronor med 35,600 kronor till 65,000 kronor under benämning »till landbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp»; samt

b) medgifva,

att besparingar, som å det i staten för landbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp till »institutets öfriga utgifter» uppförda belopp under ett år uppkomma, må användas till bestridande af utgifter under ett kommande år, samt

att Kongl. Maj:t må under en tid af fem år ega att vidtaga de ändringar i staten, som för genomförande af institutets förändrade organisation kunna erfordras, med vilkor att hvarken fastställda aflöningsbelopp eller aflöningsstatens slutsumma öferskrides,

röstar

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Första Kammaren, med afslag å Kongl. Maj:ts förevarande framställning, under anslags-titeln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» uppfört anslaget till landbruksinstitutet vid Alnarp med oförändradt belopp af 29,400 kronor, samt för uppehållande af undervisningen vid mejeriinstitutet vid Alnarp på extra stat för år 1903 beviljat ett anslag af 8,000 kronor.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedlemmarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu medlemmarnes öppnande och uppräknning, och utföll omröstningen med 138 Ja och 88 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 69 Ja och 77 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller 138 Ja och 88 Nej,
sammanräkningen visar 207 Ja och 165 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

2:dra omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 64).

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, dels att, i anledning af hvad Kongl. Maj:t under 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 hufvudtitlarne föreslagit i fråga om beviljande af anslag till dyrtidstillägg, och med afslag å herrar Göthbergs och Eklunds i ämnet väckta motioner, Riksdagen, för beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjente inom de olika departementen jemte dertill hörande embetsverk, kårer och stater, under nedannämnda hufvudtitlar på extra stat för år 1903 anvisar särskilda förslagsanslag till följande belopp, nemligen:

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

under andra hufvudtiteln	kronor	80,000: —
» tredje	»	4,200: —
» fjerde	»	532,417: —
» femte	»	170,000: —
» sjette	»	1,200,000: —
» sjunde	»	200,000: —
» åttonde	»	450,000: —
» nionde	»	85,000: —

att utbetalas med iakttagande, att för beräknande af dyrtidstillägg skola gälla följande grunder:

1:o Dyrtidstillägg utgår med tio procent å kontant aflöning, dock icke i något fall med högre belopp än 500 kronor.

2:o Från åtnjutande af dyrtidstillägg undantagas:

a) de tjänstemän och betjente, i hvilkas aflöning ingår bostads- eller boställsförmån in natura;

b) de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af statstjenst för innevarande år uppgå till högre belopp än 7,000 kronor;

c) de tjänstemän och betjente, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1901 af vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 7,000 kronor;

d) de tjänstemän och betjente, hvilkas aflöningsförmåner vid nästlidet års riksdag ny- eller omreglerats efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande.

3:o Dyrtidstillägg må allenast tilläggas tjänstemän och betjente, hvilkas aflöning blifvit af Konung och Riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter af Riksdagen pröfvade grunder.

4:o Dyrtidstillägg beräknas endast å aflöningsförmåner, hvilka utgå af statsmedel. Der aflöning bestrides dels af statsmedel, dels ock af andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del deraf, som utgår af statsmedel, dock att åt lärare och tjänstemän vid universiteten och lärare vid allmänna läroverken, i hvilkas aflöning ingå jemväl andra medel än statsmedel, dyrtidstillägg må beräknas å hela det belopp, hvartill aflöningen blifvit, på sätt i nästföregående moment sägs, bestämd att minst uppgå. Dyrtidstillägg må äfven beräknas å sådan inqvarteringsersättning, som vid vissa arméns truppförband utgår af kommuners medel.

5:o Dyrtidstillägg beräknas å följande slag af aflöningsförmåner: lön;

tjenstgöringspenningar, deri inberäknadt häradskrifvare tillkommande tillägg till deras fasta tjenstgöringspenningar;

kontant bostads- och inqvarteringsersättning;

arfvode;

beklädnadsersättning vid armén och flottan;

med lön likställt lönetillägg; samt

dagaflöning vid armén och flottan.

6:o Dyrtidstillägg till den, som af statens medel åtnjuter lön

eller arfvode för två eller flera befattningar, utgår endast för en af dessa, nemligen för den, som medför högsta aflöningen, eller, derest denna på mer än ett ställe är lika, för den af dem, till hvilken han först blifvit befordrad; samt

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

7:o) Dyrtidstillägget anses tillhöra lönen.

dels att dyrtidstillägg i enlighet med förestående grunder jemväl må för innevarande år utgå till tjenstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa;

dels ock att, i anledning af hvad justitieombudsmannen föreslagit, Riksdagen, för beredande af dyrtidstillägg enligt ofvanstående grunder åt tjenstemännen vid justitieombudsmansexpeditionen, för år 1902 anvisar ett belopp af 850 kronor, att utbetalas af riksgäldskontoret,

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat

dels att icke bifalla vare sig hvad Kongl. Maj:t under 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 hufvudtitlarne föreslagit i fråga om beviljande af anslag till dyrtidstillägg eller hvad i herr Göthbergs och herr Eklunds ofvannämnda motioner blifvit i samma ämne föreslaget;

dels att afslå Kongl. Maj:ts förslag om dyrtidstillägg åt tjenstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa;

dels ock att afslå justitieombudsmannens ofvan omförmälda framställning.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 101 Ja och 124 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 130 Ja och 16 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	101 Ja och 124 Nej,
sammanräkningen visar.....	231 Ja och 140 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

3:dje omröstningen:

(enligt bevillningsutskottets memorial n:o 31, punkt 1.)

»Den, som i likhet med Andra Kammaren vill, att 9 § i förordningen skall erhålla följande lydelse:

Vid taxering af inländska aktiebolags och enskilda bankbolags inkomst må afdrag ske för ett belopp, som motsvarar den till aktie- eller lottegarne bestämda utdelning, dock icke för mera än sex procent å inbetaldt aktie- eller lottkapital.

Såsom inbetaldt kapital anses i fråga om bolag, som tillkommit före den 1 juli 1897, det belopp, som intill nämnda dag hos vederbörande myndighet inregistrerats eller anmälts såsom inbetaldt. Beträffande sedermera inregistrerad eller anmäld ökning af sådant bolags kapital, så ock vidkommande aktiebolag, som registrerats efter berörda dag, må afdrag ega rum endast i den mån ökningen eller, då fråga är om nytt bolag, det inbetalda kapitalet motsvarar verkligt, af delegare gjordt tillskott; röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Första Kammaren, beslutit, att berörda § skall utgå, samt såsom 11 § i förordningen godkänt följande:

Hvad i 9 och 10 §§ stadgas angående beräkning af inkomstskatt skall icke ega tillämpning å inländskt aktiebolag eller enskildt bankbolag, utan skall för sådana bolag skatten utgå efter beloppet af bolagets enligt denna förordning taxerade inkomst med en krona för hvarje hundratal kronor af sagda belopp.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnas öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 192 Ja och 31 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 51 Ja och 94 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	192 Ja och	31 Nej,
sammanräkningen visar	243 Ja och	125 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

4:e omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 65).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen medgifver, att från och med år 1903 må till bestridande af aflöningar till riksförsäkringsanstaltens tjänstemän och betjente samt expenser vid densamma årligen användas förslagsvis 58,000 kronor, dock under vilkor, att anstaltens chef aflönas med högst 8,000 kronor samt att aflöningarna till en hvar af anstaltens två afdelningschefer och dess sekreterare icke utgå med högre belopp, än som motsvara aflöning för tjänsteman af andra graden vid statens centrala embetsverk, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, medgifvit, att från och med år 1903 må till bestridande af aflöningar till riksförsäkringsanstaltens tjänstemän och betjente samt expenser vid densamma äfvensom arvoden till arbetareförsäkringsrådets medlemmar årligen användas förslagsvis 59,500 kronor, dock under vilkor, att anstaltens chef aflönas med högst 8,000 kronor samt att aflöningarna till en hvar af anstaltens två afdelningschefer och dess sekreterare icke utgå med högre belopp, än som motsvara aflöning för tjänsteman af andra graden vid statens centrala embetsverk.»

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknning, och utföll omröstningen med 98 Ja och 127 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 116 Ja och 27 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller 98 Ja och 127 Nej,
sammanräkningen visar 214 Ja och 154 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

5:e omröstningen:

(Forts.)

(enligt statsutskottets memorial n:o 67, punkt 1).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill att Riksdagen må, med afslag å herr J. Johanssons angående ifrågavarande ämne gjorda förslag,

dels godkänna stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår, för flottans skeppsgossekår, för flottans mariningeniörstat, för flottans marinläkarekår, för flottans poliskår, samt å dagaflöning till officerare och underofficerare vid flottan, af den lydelse bilagorna n:is 1—8 vid utskottets ifrågavarande utlåtande utvisa;

dels medgifva, att marinöfverläkare och förste marinläkare må för rätt till erhållande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han med fullmakt innehaft tjenst såsom regementsläkare vid flottan, samt att marinläkare af 1:a klassen må i samma afseende tillgodoräkna sig den tid, han med fullmakt innehaft tjenst såsom förste bataljonsläkare vid flottan;

dels medgifva, att den, som, efter att hafva minst tre år varit såsom läkare eller stipendiat anställd i flottans stam, anställes i marinläkarekåren i flottans reserv och derefter fullgör de skyldigheter, som äro eller blifva stadgade för marinläkare i flottans reserv, må, sedan han, efter att hafva tillhört marinläkarekåren i flottans stam eller reserv under sammanlagdt minst 20 år, erhållit afsked samt uppnått en ålder af 55 år, komma i åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 500 kronor;

dels och höja anslaget till aflöning för flottans kårer och stater från 2,911,979 kronor till 3,313,469 kronor, eller med 401,490 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, med afslag å herr J. Johanssons angående ifrågavarande ämne gjorda förslag, beslutat att

dels, under vilkor att den officerare jemte vederlikar vid sjökommendering nu medgifna förhöjning i dagaflöningen eller det s. k. sjötillägget begränsas till 25 % af den ordinarie dagaflöningen i land, godkänna stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår, för flottans skeppsgossekår, för flottans mariningeniörstat, för flottans marinläkarekår, för flottans poliskår samt å dagaflöning till officerare och underofficerare vid

flottan, af den lydelse bilagorna n:is 1—8 vid utskottets ifråga-*Gemensamma*
varande utlåtande utvisa; *omröstningar.*

dels medgifva, att marinöfverläkare och förste marinläkare må för rätt till erhållande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han med fullmakt innehaft tienst såsom regementsläkare vid flottan, samt att marinläkare af 1:a klassen må i samma afseende tillgodoräkna sig den tid, han med fullmakt innehaft tienst såsom förste bataljonsläkare vid flottan;

(Forts.)

dels medgifva, att den, som, efter att hafva minst tre år varit såsom läkare eller stipendiat anställd i flottans stam, anställes i marinläkarekåren i flottans reserv och derefter fullgör de skyldigheter, som äro eller blifva stadgade för marinläkare i flottans reserv, må, sedan han, efter att hafva tillhört marinläkarekåren i flottans stam eller reserv under sammanlagdt minst 20 år, erhållit afsked samt uppnått en ålder af 55 år, komma i åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 500 kronor;

dels ock höja anslaget till aflöning för flottans kårer och stater från 2,911,979 kronor till 3,313,469 kronor, eller med 401,490 kronor.

Sedan voteringsseklarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseklarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu seklarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 63 Ja och 161 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 131 Ja och 14 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller ----- 63 Ja och 161 Nej,

sammanräkningen visar ----- 194 Ja och 175 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

6:te omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 67, punkt 3).

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, för uppförande i Karlskrona af ett exercis- och gymnastikhus för skeppsgossar bevilja på extra stat för år 1903 ett anslag af 174,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Gemensamma omröstningar. Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit att icke bifalla Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag.
(Forts.)

Sedan voteringsседlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsседlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och upp-räkning, och utföll omröstningen med 34 Ja och 191 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 119 Ja och 23 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	34 Ja och 191 Nej,
sammanräkningen visar	153 Ja och 214 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

7:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 67, punkt 4).

Den, som, i likhet med Första kammaren, vill, att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts nu derom gjorda framställning, för anskaffande af ett nytt öfningsfartyg för skeppsgossar bevilja ett anslag af 210,000 kronor och deraf på extra stat för år 1903 anvisa 105,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra Kammaren, beslutit att icke bifalla Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Sedan voteringsседlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsседlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och upp-räkning, och utföll omröstningen med 47 Ja och 179 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 122 Ja och 18 Nej; hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	47 Ja och 179 Nej,
sammanräkningen visar	169 Ja och 197 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

*Gemensamma
omröstningar.*
(Forts.)

8:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 67, punkt 5).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster bevilja på extra stat för år 1903 ett anslag af 54,500 kronor röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på det sätt bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, att Riksdagen, till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, på extra stat för år 1903 beviljat ett anslag af 38,500 kronor.»

Sedan voteringsseglarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnas öppnande och uppräknning, och utföll omröstningen med 93 Ja och 127 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 131 Ja och 12 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	93 Ja och 127 Nej,
sammanräkningen visar	224 Ja och 139 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 4.

Efter föredragning häruppå af herr *O. A. Ericssons* i Ofvanmyra vid gårdagens sammanträde framställda och då bordlagda anhållan att till hans excellens herr statministern få framställa ett spørsmål, blef berörda anhållan af kammaren bifallen.

§ 5.

Bevillningsutskottets härefter föredragana betänkande n:o 32 blef på begäran åter bordlagdt.

Ordet lemnades på begäran till

Chefen för landtförsvarsdepartementet, herr statsrådet Crusebjörn, som yttrade: Herr talman! Mina herrar! Herr Wavrinsky, med hvilken andra ledamöter af denna kammare förenat sig, har till mig framställt den frågan, hvilka åtgärder jag ämnade vidtaga för att för framtiden förekomma uppreandet bland arméns officerare af sådant djurplågeri som det, hvilket förekommit under distansridterna Heby—Gefle och Upsala—Gefle den 7 april 1902.

Då jag nu går att besvara denna med kammarens medgifvande till mig ställda interpellation, torde jag till en början få erinra, att ifrågavarande distansridter varit anordnade af en enskild fältridtklubb och icke af militär myndighet. I särskilda nådiga bref af den 27 januari 1888, den 14 december 1894 och den 8 februari 1895 har Kongl. Maj:t medgifvit, att officerare, tillhörande artilleriet, fortifikationen och trängen, må, beridna på kronans hästar och utan annan ansvarsskyldighet för hästarne, än som åligger officer vid vanlig tjänstgöring, deltaga i dylika ridter, sedan dock vederbörande regementschef för hvarje särskildt fall, med afseende å erforderlig försigtighet med hästarne, pröfvat lämpligt, att officerarne i öfningen deltaga.

Innan uppmärksamheten här i kammaren genom herr Wavrinskys interpellation blifvit rigtad på oförmälda distansridter, hade jag, med anledning af de till min kunskap komna rykten, att några af de deri deltagande officerare, som varit beridna på kronans hästar, skulle gjort sig skyldiga till djurplågeri, uti skrifvelse den 24 nästlidne april till cheferna för III, IV, V och VI arméfördelningarna samt fortifikationen och ridskolan *dels* begärt upplysning, i hvad mån de uti nyssnämnda nådiga breffven gifna föreskrifter beträffande den vederbörande regementschefer åliggande pröfning härvid blifvit beaktade, *dels ock* infordrat ej mindre intyg från veterinär om tillståndet hos hvarje kronan tillhörig häst, som i ridten deltagit, och den inverkan deltagandet i ridten kunnat hafva på hästens framtida tjänstbarhet, än äfven utlåtanden af de officerare, som tjänstgjort vid ridtens utgångspunkt och vid målet. Med anledning af de uppgifter, som i motiven till interpellationen lemnats, och de intyg, som i sammanhang dermed företetts, anser jag, att de anbefalda undersökningarna böra än ytterligare utsträckas; och skall jag, som på det högsta ogillar hvarje vid täflingsridter förekommande yttring af öfverdrifven sport, hvarigenom hästarne öfver höfvan ansträngas eller eljest illa behandlas, naturligtvis icke underlåta att, i den mån undersökningen dertill gifver anledning, min pligt likmätigt tillse, att hvarje officer, som i förevarande fall kan hafva gjort sig skyldig till förseelse mot strafflagen för krigsmakten, skall därför af vederbörande myndighet ställas till ansvar, likasom jag äfven för framtiden skall egna uppmärksamhet deråt, att de vederbörande chefer genom åbe-

ropade nådiga bref ålagda skyldigheter af dem beaktas, samt att såvidt möjligt förseelser inom armén af ifrågavarande slag icke skola upprepas. Derjemte vill jag bringa under öfvervägande lämpligheten af nyss nämnda bestämmelser i fråga såväl om officers rätt att med kronans hästar deltaga i enskildt anordnade ridter som angående hans ansvarsskyldighet för hästen under den tid, densamma för sådant ändamål till honom utlemnas.

Svar å
interpellation.
(Forts.)

Slutligen vill jag hafva anmärkt, att, i händelse vid tillfällen som det föreliggande sådan behandling af hästarne förelupit, som kan anses hemfalla under strafflagens bestämmelse om ansvar för djurplågeri, vederbörande allmänna åklagares uppmärksamhet bör derpå fästas för vidtagande af de åtgärder, som på honom ankomma för förbrytelsens bestraffning.

Vidare anförde:

Herr Wavrinsky: Herr talman! Djurvännerna i vårt land och särskildt de, som stå bakom denna interpellation, skola vara herr statsrådet tack samma för den beredvillighet, hvarmed herr statsrådet gått till mötes de uttalade önskingarna att, i den mån det gäller arméns officerare, söka förebygga upprepadet af sådant djurplågeri, som visat sig hafva egt rum under distansridten till Gefle. Det skall helt säkert väcka en liflig anklang, att herr statsrådet uttalat sin ovilja mot hvarje slag af djurplågeri, som i sådant fall egt rum, och att herr statsrådet önskar att för framtiden förebygga upprepadet af något dylikt.

Jag skall i sammanhang härmed tillåta mig att till herr statsrådets bepröfvande hänskjuta den frågan, huruvida det icke vore lämpligt, att vid dessa ridter någon verklig inspektion eller kontroll egde rum, d. v. s. att för officerares deltagande i dylika ridter erfordrades, att vid desammas början och slut hästarne undersöktes af en kommission, hvori veterinär hade plats, att hvad dervid förekommit fördes till protokoll, och att måhända under ridtens lopp äfven en veterinär blefve i tillfälle att kontrollera, huruvida hästarne äro i en sådan kondition, att de utan fara vidare kunna ansträngas.

Dessa öfningar böra ju icke vara ändamålslösa. De böra, såvidt jag förstår, hafva till uppgift att uppöfva såväl ryttaren som hästen, men om hästen anstränges på ett sådant sätt, att han deraf tager skada, så är hela denna sport ändamålslös.

Jag vågar för min del uttala, att det förefaller mig, som om veterinärerna vid armén vore något för mycket tillbakasatta. Vid täflingar af ifrågavarande slag är det, enligt min tanke, nödvändigt, att före täflingarnas början, och icke *efteråt*, hästarna, som ju skola underkastas en synnerligen stor ansträngning, varda af veterinärer undersökta.

Jag har förut här i kammaren uttalat denna min uppfattning, men jag har funnit, att sportvännerna sett derpå med löje. Jag har

Svar å interpellation. svårt att förstå, att arméns officerare skulle hafva något emot att hästarna undersökas, dels kanske redan under träningen, men framför allt innan de släppas fram till en sådan ytterlig ansträngning, som vid dessa ridter eger rum, och att veterinärerna sjelfva skulle önska att åtaga sig ett dylikt ansvar, lider intet tvifvel.

(Forts.)

Att en del af veterinärerna vid sin tjensteutöfning icke hafva det inflytande, som de kunde och borde hafva, beror till en del derpå, att dessa förbandsveterinärer icke hafva någon gemensam chef, som bevakar deras gemensamma intressen, och ehuru det ligger något utom denna fråga, så tillåter jag mig uttala den förhoppning, att veterinärernas intressen om arméns hästar, hvilkas antal redan nu är stort och för framtiden blifver ännu större, borde bevakas af fältveterinärer eller en öfverfältveterinär, som bättre än förbandsveterinärerna hvar för sig kunde tillgodose arméns behof af veterinärvård.

Jag vill ännu en gång till herr statsrådet betyga min djupa tacksamhet för den beredvillighet, som herr statsrådet i detta afseende visat, och de kraftiga åtgärder, som komma att vidtagas.

Herr Hedin i Stockholm: Här hafva vi att göra med äfven något annat än djurskyddsfrågan. De unga män, hvilkas namn, följda af vanrykte, nu under en tid gått öfver landet, de skola föra befäl öfver vår värnpligtiga ungdom och öfver andra män, som trädt i statens tjenst. De hafva visat en grymhet vid behandlingen af de värnlösaste bland de värnlösa — det kan jag väl säga om husdjuren såsom om barnen — en grymhet sådan, att den fråga, som bör tränga sig på regeringen och i främsta rummet statsrådet och chefen för kongl. landtförsvarsdepartementet, är denna: om det är lämpligt, att sådana vidare skola få föra befäl.

Vår värnpligtiga ungdom är skyldig att använda en icke ringa del af sin tid för att öfva sig till krigstjenst, och de äro, när ögonblicket kommer, då deras inhemtade färdighet skall slutligen pröfvas, skyldiga att offra ända till sitt lif. Men hvad de icke äro skyldiga till, moraliskt taladt, det är att träda under befäl af personer, som kunna handla så, som enligt trovärdiga personers vittnesbörd, afgifna under edlig förpligtelse, varit förhållandet med åtminstone en del af de i den ifrågavarande distansridten deltagande officerarne. Det är en af de hufvudsakligaste frågorna för statsrådet och chefen för kongl. landtförsvarsdepartementet att öfverväga och underställa Kongl. Maj:ts bepröfvande; och afgörandet af denna fråga kommer att följas med större uppmärksamhet än någon annan detalj af hvad till denna ruskiga sak hörer.

Jag skall för öfrigt anhålla att få meddela några data ur en uppsats, som blifvit till mig öfverlemnad af en f. d. kavalleriofficer. Han förkastar helt och hållet sådana s. k. öfningar som den, hvarom här är fråga. Han börjar med att anställa en jmförelse mellan den reglementerade galoppen vid kavalleriet och den hastighet, som före-

kom under denna distansridt. Han nämner vidare på grund af sin långvariga erfarenhet, att, då kapplöpningsfarten många gånger icke så mycket öfverstiger den, som är reglementerad vid kavalleriet, men efter en sådan kappridt hästarna äro till ytterlig grad ansträngda, ehuru de äro af mycket hög klass och väl tränade, man väl kan göra sig en föreställning om — säger han — huru dessa distansridter skola verka på djuren.

Han talar sedan om huru djuren se ut efter denna behandling. Han säger:

»I referaten står så vackert taladt om de förrättade konditionsprofven dagen efter. »Samtliga hästar voro vid god kondition» är ett stående uttryck, huru dåliga de än äro. Detta visar just, hvilken slapphet är rådande vid dessa s. k. konditionsprof. Det skulle vara mycket mer rekommenderande, om vederbörande tillstode förhållandet än att kritiklöst slå blå dunster i ögonen på allmänheten. Profven, sådana de nu verkställas, äro af noll och intet värde.»

»För öfrigt har jag hört, att vid distansridten i Umeå ej något konditionsprof verkställdes efter täflingen. Men det var nog det bästa, att det också uteblef, ty ännu lär åtminstone en af hästarna vara obrukbar.»

Detta är skrifvet för ungefär 8 dagar sedan.

»En kronans häst inkom till målet med munnen full af blod. Det upplystes så småningom, att hästen hade »legat så hårdt på bettet» — men icke förty fick ryttaren till fots draga in hästen till målet. Man hade kanske kommit sanningen närmare, om man sagt, att den fått lungblödning.»

»En annan häst hade behöft hela 2½ timmar för att tillryggalägga sista 1½-milen. Detta vittnar också på ett betänkligt sätt om hästens kondition. En vanlig människa hade gått fortare.»

»Jag drager mig till minnes, hvad en kavalleriofficer yttrade efter distansridten vid Östersund för två år sedan. »Det skall väl ingen» — jag läser icke upp fullt korrekt, men jag förfalskar icke meningen, ehuru jag mildrat uttrycken — »riskera sin häst under något så ohyggligt» — detta är åter ett lindrigare uttryck än det som står här.»

»Vid samma tillfälle blef en af de täflande hästarna så dålig, att veterinären väntade lifvet ur honom hvilket ögonblick som helst.»

»Hvad är det nu för hästar, som användas till dessa snygga täflingar? Jo, vid ridten i Umeå voro *alla kronans* utom *en*, och i Gefle voro af 16 startande — *11 kronans*.

»Anledningen, hvarför kavalleriofficerarne ej deltaga lifligare, än hvad ofvanstående visar, förstår man alltför lätt. I Illustrerad Militärrevy n:o 3 för i år finnes införd en artikel: »Svaret i denna uppsats går ut på, att kronan skall göra officerarne beridna, och arvodet för hästar borttagas. På så sätt skall man nog snart få se kavalleri-

Svar å
interpellation.
(Forts.)

Svar å interpellation. officerare lika flitigt deltaga i dessa täflingar som de officerare, hvilka göras beridna genom kronans försorg.

(Forts.)

»Nej, låt tvärtom kavalleriofficerarne behålla sitt nuvarande sätt, men skärp fordringarna, att de skaffa sig verkliga tjenstehästar och ej kapplöpningshästar, som ej kunna användas i tjensten.

»Tidt och ofta får man höra, att officerarne anhålla få rida kronans hästar i exercisen för att deras egna äro för »heta». Officerarne skola i första rummet skaffa sig lämpliga tjenstehästar; hafva de sedan råd att komma med kapplöpningsdito, så är det så mycket bättre, men staten har icke gifvit hästersättning för dylika.

»Hvad praktiskt i dessa distansridter finnes, kan man väl näppeligen förstå, ty icke lär väl trupphästen med sin tunga packning kunna följa med på något dylikt. Nej, här som vid många andra sporttäflingar är det »pokalbegäret», som ligger till grund, och för att nu dessa täflingar skola tolereras af allmänheten, sätter man dem i samband med »officerarnes fältmessiga utbildning.»

Detta torde vara förtjent af att höras, då författaren till uppsatsen i fråga har en långvarig erfarenhet bakom sig.

Men jag återkommer till det jag började med, att den första frågan är den, huruvida det är rimligt, att våra värnpligtige skola kanske inom några månader eller nästa år ställas under befäl af sådana personer. Det torde vara skäl att besinna, om icke detta kan leda till sådana följder, som vi må be Gud bevara oss för.

För öfrigt skall jag gerna instämma med min ärade granne uti den upprigtiga tacksamhet, som han framförde till herr statsrådet och chefen för landförsvarsdepartementet.

Herr Wavrinsky: Jag ber att få tillägga ett par ord till hvad jag nyss yttrade.

Jag anser det vara rätt och billigt, att man erkänner, att de underrättelser, som komma ifrån Gefle och de trakter, der denna ridt försiggått, vittna om att flere af officerarne iakttagit en berömvärd vård om sina hästar och så mycket som möjligt sparat dem, dels genom att sjelfva springa långa sträckor af vägen bredvid hästen, dels genom lämpligt ombyte af takten och dylikt. Det anmärkes särskildt, att en af de i täflingen deltagande icke hade sporrar, och denna anmärkning göres specielt därför, att flere af hästarne i täflingen voro ohyggligt tilltygade af sporrarne. Men det, som mest ådragit sig uppmärksamhet, är den omständigheten, att det var en af officerarne, som skulle hafva tillryggalagt vägen från Upsala till Elfkarleö, ungefär åtta mil, i sträckt galopp. Det skall vara en stark häst, som skall kunna uthärda något dylikt, och det måste alltid blifva ett ohyggligt djurplågeri.

Vidare har jag en annan anmärkning att göra. Personer, som voro närvarande vid starten, påpekade, att en del hästar fingo deltaga i täflingen, fastän de icke hade tillräcklig träning. Äfven från deras håll, som anordnade ridten, rädde tvekan i detta afseende, och

varningar framställdes, men dessa tyckas officerarne icke hafva fäst sig vid.

*Svar å
interpellation.
(Forts.)*

Allt vittnar om att, derest dessa ridter äro nödvändiga och ändamålsenliga, de måste ställas under sträng kontroll, och att omedelbart så väl före ridtens början som efter dess slut en fullt sakkunnig granskning af hästarnes kondition bör ega rum.

Friherre Ericson: Herr talman, mina herrar! Helt visst ha många officerare liksom jag med mycken tillfredsställelse sett, att denna interpellation här blifvit framställd, ty lika nödvändigt och lika nyttigt som det är, att dylika öfningar anordnas för officerare, lika oafvisligt nödvändigt är det, att hvarje slag af djurplågeri blifver derifrån bannlyst.

Jag kan naturligtvis nu icke ingå i något närmare resonement öfver de täflingar, som här förekommit, men det är dock påtagligt, att man här gjort sig skyldig till stora fel. Tydligt hafva åtskilliga officerare ingalunda egt denna erfarenhet och det omdöme, som oafvisligen erfordras för att företaga en dylik öfningsridt. Det erfordras nemligen omdöme till att pröfva icke allenast hästens, utan äfven sin egen förmåga. Först den karlen, som känner sig sjelf och den häst, som han skall använda, kan på ett förståndigt sätt deltaga i dylika täflingar. Den ansträngning, som härvidlag kommer i fråga, den är minsann icke mindre för ryttaren än för hästen.

Hvad en sådan distansridt som den här ifrågavarande vidkommer, som omfattade en 8 å 10 mil, så ligger det i sakens natur, att ryttaren under en sådan icke kan hela tiden sitta till häst, ty då skulle hästens rygg och ben svika, utan en väsentlig del af distansen måste ryttaren tillryggalägga till fots, d. v. s. på det sätt, att hästen galopperar och ryttaren har sitt mantag och springer bredvid. Här ha dock förekommit allvarsamma oegentligheter, såsom herr Wavrinsky påvisat, och det lider därför icke minsta tvifvel om att hvar och en, som varmt och lifligt intresserar sig för dessa öfningar i och för sig, med mycken tillfredsställelse måste helsa den interpellation herr Wavrinsky här framstält. Men utaf det svaromål vi nyss hörde ifrån statsrådsbanken framgår, att det icke heller lider något tvifvel, att saken kommer att på allvarligaste sätt behandlas.

Herr talman, jag har nu egentligen begärt ordet för att uttala den förhoppningen, att den ovilja, jag vill säga den berättigade ovilja, som litet hvar kan hysa mot öfningar, sådana som den, hvilken senast blifvit bedrifven uppe i Gefle, att en sådan ovilja hos kammararen och allmänheten icke måtte sprida sig, så att den fördömer alla liknande öfningar, ty täflingsridter af olika slag äro för kavalleriets vidmakthållande af största betydelse. Det är helt visst allmänt bekant, att hos vårt kavalleri i närvarande stund råder en anda af oförskräckthet, djerfhet och käckhet, d. v. s. egenskaper, som äro oafvisligt nödvändiga för att kavalleriet skall kunna vara till gagn i fält. Kan man icke ingjuta en sådan anda hos kavalleriet,

Svar å interpellation. äro fredsöfningarna, mina herrar, föga motsvarande de kraf, som kriget uppställer.

(Forts.)

För att blifva en god distansryttare, måste en officer genom erfarenhet ha förvärfvat det omdöme, att han vet hvad han sjelf och hästen håla vid.

Vid öfningar i orderridt t. ex. föras officerarne ut i terrängen. Man tar der upp en karta, och utpekar å densamma t. ex. en kyrka, som ligger kanske 1 mil öster ut från den plats, der vederbörande befinna sig. Officerarne ha aldrig varit i terrängen förut, men de skola med kartan i hand hvar och en ta sig fram till den plats, som utpekats.

Herrarne förstå, i hur hög grad deras förmåga uppöfvas, då de endast med kartan skola bestämma den väg, som är mest lämplig och på hvilken man bäst kan öfvervinna de mer eller mindre allvarliga hinder, som resa sig i deras väg. Senare under sjelfva ridten måste de redan på långt afstånd i terrängen kunna se, hvar de bäst kunna taga sig fram, ty det går icke an att leta och söka efter det ställe, der ett hinder lämpligast skall tagas eller der annan svårighet skall öfvervinnas, utan dylikt måste man se redan på långt håll, för att kortaste vägen kunna dirigera hästen dit. Till allt detta erfordras emellertid träning och öfning. Vi kunna icke vara rustade i fält, om vi icke hafva ett kavalleri, hos hvilket en dylik daning verkligen är genomförd; kavalleriet är ett allt för dyrbart vapen för att endast tjena som paradvapen i fred, utan skall det finnas, måste det ovilkorligen vara sådant, att det duger för fältförhållanden. Om t. ex. en arméfördelningschef vill ha en order öfverbringad till eu plats med största möjliga skyndsamhet, hvilken utomordentlig betydelse har det icke då, att vederbörande kavalleriofficer vet hvad han kan taga ut af sig sjelf och hästen för att på kortast möjliga tid utföra sitt uppdrag? Hvilken betydelse ha icke dessa öfningar vidare med hänsyn till utförandet af recognosceringar?

Upplysninger i fält kan man ju få från ofantligt många håll, af tidningar, telegram, uppsnappade bref m. m., men allt detta är ovisst och otillförlitligt; det enda en befälhafvare kan lita på är en utförd recognoscering, men då fordras ock, att dessa utföras af förfarne män.

Mina herrar! Jag har tillåtit mig att göra denna framställning i, som jag nyss sade, den förhoppningen, att herrarne icke skola rigta sin motvilja mot dessa öfningar i och för sig, utan att herrarne tvärtom skola omhulda dem. Jag håller före, att, när herr Wavrinsky väckt frågan på tal genom en interpellation angående missbruk härvidlag, detta utgör ett bevis på att han med välvilja ser an sjelfva saken och vill omhulda den, ty vilkoret för att dessa öfningar skola kunna bibehållas och åtnjuta allmänhetens aktning och tillgifvenhet är, att der icke ifrågakommer något missbruk, således icke heller djurplågeri, af hvad namn och beskaffenhet det vara må.

Herr Carlheim-Gyllensköld: Jag ber att få säga några ord angående dessa ifrågavarande öfningar, då jag är lifligt intresserad af denna fråga. Svar å
interpellation.
(Forts.)

Då för några år sedan en ridt utfördes af kavallerister och artillerister, frågade en kavalleriofficer en annan kavallerist, huru det kunde komma sig, att artilleristerna alltid få de flesta och bästa prisen vid distansridter och hinderridter. Han svarade, att artilleristen med egna sporrar rider andras hästar, medan kavalleristen med egna sporrar rider egna skuldsatta hästar. Denna tanke tror jag kan tillämpas äfven i det nu föreliggande fallet i fråga om distansridten från Upsala till Gefle, och att man der har förklaringen till att en del af hästarne icke vederbörligen sparats vid denna ridt. För öfrigt borde det vara föreskrifvet, att dylika ridter icke få företagas, utan att med vissa mellanrum taktombyte göres.

Öfningar af nu ifrågavarande slag, som utföras i terrängen, borde förbjudas, vare sig de utöfvas af privata officerssällskap eller på vederbörandes order. När en officer i fält skickas med en order, kommer det icke i fråga, att ridten sker på samma sätt som vid dessa öfningar, utan han rider sin häst så länge den orkar, sedan tager han första bästa häst och fortsätter. Mötes han af hinder, gäller att enklast möjligt öfvervinna dessa, kommer han t. ex. till en i hans väg liggande sjö, tager han en båt och förskaffar sig fram på det sättet. Det är ju helt naturligt, att han härvidlag icke kan rida krokvägar och småvägar. Telefoner, telegrafer och jernvägar och dylikt förutsättas i krig vara upprifna, och det är därför af vigt att få snabba meddelanden. Men härvidlag tror jag dock, att man kommer fortare fram genom att använda den förkättrade velocipeden.

Den siste ärade talaren yttrade sig här angående orderridter och framhöll, att det vore af stor betydelse, att officerarne öfvades i att på kortaste och bästa väg kunna i obanad mark uppsöka ett gifvet mål, t. ex. en kyrka. Men det är dock en betydlig skilnad mellan en dylik orderridt och en sådan ridt, som den nu ifrågavarande distansridten mellan Upsala och Gefle.

Den nu i utsigt ställda undersökningen och de felandes ställande till ansvar blir nog skäligen minimal efter nuvarande krigsartiklar, hvarför jag anser önskvärdt, att civilrättslig process anställes, och att allmänna lagen tillämpades.

Jag har icke något yrkande att göra, utan jag har endast velat uttala, att jag för min del anser, att okontrollerade distansridter på kronans hästar af *nu ifrågavarande slag* borde förbjudas.

Härmed var öfverläggningen i detta ämne afslutad.

§ 7.

Anmälades och godkändes Riksdagens kanslis förslag
dets till delar af riksdagsbeslutet:

- n:o 1, ingressen;
 n:o 2, slutmeningen;
dels ock till §§ i riksdagsbeslutet:
 n:o 3, angående val af Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare;
 n:o 4, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret;
 n:o 5, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken;
 n:o 6, angående ansvarsfrihet beträffande fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret lemnadt uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus;
 n:o 7, om ändring af 14 § i lagen angående eganderätt till skrift den 10 augusti 1877;
 n:r 8, angående ändrad lydelse af 11 kap. 15 § och 18 kap. 15 § strafflagen;
 n:o 9, angående förklaring af 7 kap. 3 § strafflagen;
 n:o 10 angående ändrad lydelse af §§ 16 och 75 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862;
 n:o 11, angående ändrad lydelse af §§ 12 och 41 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862;
 n:o 12, angående ordning för fullföljd af talan mot borgenärens beslut i konkursärenden;
 n:o 13, om ändring af 15 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892;
 n:o 14, angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen angående patent den 16 maj 1884;
 n:o 15, angående ändring i tullsatserna för vissa slag af väfnader;
 n:o 16, angående upphäfvande af undantagsbestämmelser rörande sjelfspillingars jordfästning;
 n:o 17, angående ändring af 1 § i förordningen om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866;
 n:o 18, om ändring af 15 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871;
 n:o 19, angående upphörande af den Stockholms stads brandförsäkringskontor förunnade frihet från afgift och kontribution;
 n:o 20, angående ny tariff å taran för inkommande utländska varor;
 n:o 21, angående åstadkommande af förbättrade bestämmelser till skydd för omyndiges egendom; och
 n:o 22, angående kreditivsummorna.

§ 8.

Vidare anmäldes och godkändes konstitutionsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 60, till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 9.

Till bordläggning anmälles
bevillningsutskottets memorial:

n:o 33, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande viss del af motiveringen till bevillningsutskottets betänkande n:o 25, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående en inkomstskatt för år 1903;

n:o 34, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 28, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kongl. Maj:t i fråga om införande af tobaksmonopol i Sverige; och

n:o 35 angående verkställd granskning af tulltaxan; samt

lagutskottets memorial n:o 49, med föranledande af ej mindre återremiss än äfven skiljaktiga beslut i fråga om vissa delar af lagutskottets utlåtande n:o 31, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af rättegångsbalken, till lag om ändrad lydelse af 5 kap. 1 § ärfdebalken, till lag om ändring i 14 kap. jordabalken, till lag om ändring i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar, till lag om ändrad lydelse af 49 § utsökningslagen samt till lag om ändrad lydelse af 4 och 6 §§ i lagen den 6 mars 1899 om handräkning åt utländsk domstol, dels två med föranledande af nämnda proposition väckta motioner.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *D. Persson* i Tällberg under sju dagar från och med den 7 maj och herr *G. M. Bäärnhielm* under fyra dagar från och med berörda den 7 maj.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 4,18 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.